



## СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Економіка підприємства»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Напрямок підготовки 051 «Економіка»

Рік навчання 2,3, семестр 3,4,5

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 10

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор дисципліни

к.е.н., доцент Степасюк Л.М.

Контактна інформація  
лектора (e-mail)

[ludastepasuk@gmail.com](mailto:ludastepasuk@gmail.com)

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/group/members.php?group=11137>

### ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Курс розглядає теоретичні, методичні і практичні питання економіки підприємства. Висвітлюються питання формування та використання ресурсів підприємства та його інноваційно-інвестиційної діяльності. Курс допоможе досягнути основні напрями господарської діяльності підприємства, теоретичні засади формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання; методичні засади формування та використання майнових ресурсів (активів) підприємства, теоретичні засади формування фінансових ресурсів (капіталу) підприємства, механізм формування економічних результатів господарської діяльності підприємства; механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

Важливим при цьому є вивчення сутності економічного стану підприємства, вміння визначати економічні результати та ефективність господарської діяльності підприємства.

#### Компетентності ОП:

**Інтегральна компетентність (ІК):** Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

#### Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

#### Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- на міжнародному рівнях.

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

- СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно
- СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.
- СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.
- СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.
- СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.
- СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічної характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.
- СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.
- СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

***Програмні результати навчання (ПРН):***

- 3.Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.
- 4.Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.
- 5.Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).
- 6.Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
- 7.Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.
8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.
- 9.Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.
10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.
- 11.Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.
- 12.Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.
- 13.Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

16.Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

18.Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

20.Оволодіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами.

21.Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

### СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції /лабораторні, практичні, семіна рські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<b>семестр</b>				
<b>Модуль 1. Основи функціонування підприємства</b>				<b>100</b>
<b>Тема 1</b> Наукові основи підприємництва та економіки підприємства як науки	4/4	<b>Знати</b> теорії підприємств та їх еволюцію; теоретичні засади економічної діяльності суб'єктів господарювання; теоретичні основи зовнішнього та ринкового середовища підприємств.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання та здача практичної роботи.</i> <i>Виконання сам. роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).	20
<b>Тема 2</b> Підприємство як суб'єкт господарювання	4/3	<b>Розрізняти</b> основні теорії підприємств: класичну, неокласичну, інституціональну.		20
<b>Тема 3</b> Зовнішнє середовище господарювання підприємства	3/4	<b>Аналізувати</b> функції та моделі здійснення підприємницької діяльності.		20
<b>Тема 4</b> Структура і управління підприємством	3/4	<b>Вміти</b> працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку.		20
<b>Тема 5</b> Прогнозування та планування діяльності підприємства	3/3	<b>Використовувати</b> знання з даної теми при розв'язуванні ситуаційних завдань		20
<b>Модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства</b>				<b>100</b>
<b>Тема 6</b> Мотивація, продуктивність та оплата праці персоналу підприємства	4/4	<b>Знати</b> поняття та класифікацію персоналу підприємства, економічну суть основного та оборотного капіталу підприємства, поняття інтелектуального капіталу та інвестиційних ресурсів.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання та здача практичної роботи</i> <i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в мет. реком. та eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).	15
<b>Тема 7</b> Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	4/3	<b>Аналізувати</b> структуру основного та оборотного капіталу підприємства.		15
<b>Тема 8</b> Основний капітал	4/4	<b>Розрізняти</b> прямі та обернені показники продуктивності праці.		15
<b>Тема 9</b> Оборотний капітал	4/4			15
<b>Тема 10</b> Інтелектуальний капітал	4/4			15
<b>Тема 11</b>	4/4			15

Інвестиційні ресурси		<b>Використовувати</b> методи мотивації трудової діяльності.		
<b>Тема 12</b> Інноваційна діяльність	4/4	<b>Застосовувати</b> знання теми при розв'язуванні ситуаційних завдань. <b>Вміти</b> працювати в команді, делегувати повноваження, розподіляти роботу і вести полеміку.		10
<b>Всього за 1 семестр</b>	45/45			<b>70</b>
<b>Залік</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>
<b>Модуль 3. Витрати та результати діяльності підприємства</b>				<b>100</b>
<b>Тема 13</b> Витрати підприємства та собівартість продукції	4/4	<b>Знати</b> поняття витрат виробництва, економічний зміст ціни, показники, які характеризують результат діяльності підприємства.	<i>Підготовка до лекцій (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). Виконання та здача практичної роботи Виконання самостійної роботи (завдання в мет. реком. та в eLearn). Підготовка та написання модульної роботи (тестова - в eLearn).</i>	25
<b>Тема 14</b> Ціноутворення на продукцію	6/3	<b>Вміти</b> визначати собівартість одиниці продукції підприємства.		25
<b>Тема 15</b> Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	6/4	<b>Розуміти</b> важливість показників при оцінці фінансово-господарського стану підприємства.		25
<b>Тема 16</b> Інтегрована економічна ефективність діяльності підприємства	6/4	<b>Застосовувати</b> знання та вміння при проведенні розрахунків в запропонованих задачах. <b>Аналізувати</b> фінансовий стан підприємства. <b>Використовувати</b> зазначені показники в подальшому при проходженні фахової практики.		25
<b>Модуль 4. Розвиток та економічна безпека підприємства</b>				<b>100</b>
<b>Тема 17</b> Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства	5/4	<b>Знати</b> поняття економічного зростання та розвитку, економічної безпеки підприємства, необхідність, сутність та завдання реструктуризації підприємства.	<i>Підготовка до лекцій. Виконання та здача практичної роботи. Виконання самостійної роботи. Підготовка та написання модульної роботи (тестова - в eLearn).</i>	25
<b>Тема 18</b> Економічна безпека підприємства	5/4	<b>Аналізувати</b> концепції та сучасні моделі розвитку підприємств		25
<b>Тема 19</b> Реструктуризація і санація підприємства	5/4	<b>Розуміти</b> необхідність, реструктуризації підприємства, значення та важливість служби безпеки підприємства.		25
<b>Тема 20</b> Банкрутство і ліквідація підприємства	6/3	<b>Застосовувати</b> знання з даної теми при виконанні індивідуальної роботи		25
<b>Всього за семестр</b>	45/30			<b>70</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>
<b>Модуль 5. Економічні засади функціонування аграрних підприємств</b>				
<b>Тема 1</b> Формування та особливості функціонування аграрного	2/2	<b>Знати</b> особливості функціонування аграрного сектору національної	<i>Підготовка до лекцій (попереднє ознайомлення</i>	20

сектору національної економіки		економіки; види агропромислових формувань та їх об'єднань; сутність спеціалізації підприємства.	з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання та задача практичної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).	
<b>Тема 2</b> Види аграрних підприємств та їх організаційно-правові форми	2/2	<b>Вміти</b> визначати спеціалізацію підприємства, повну та виробничу собівартість одиниці продукції.		20
<b>Тема 3</b> Спеціалізація та агропромислова інтеграція	2/2	<b>Аналізувати</b> фінансово-економічні результати діяльності аграрного підприємства.		20
<b>Тема 4</b> Витрати і собівартість сільськогосподарської продукції	2/2	<b>Розрізняти</b> показники результату та економічної ефективності виробництва продукції.	<i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).	20
<b>Тема 5</b> Валові та фінансово-економічні результати діяльності	2/2	<b>Застосовувати</b> знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків.	<i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn)	20
<b>Модуль 6. Моніторинг виробничих ресурсів аграрних підприємств</b>				<b>100</b>
<b>Тема 6</b> Земельні ресурси та ефективність їх використання	2/2	<b>Знати</b> склад земельних ресурсів підприємства; склад трудових ресурсів та умови нарахування оплати праці в аграрних підприємствах, поняття і види інноваційної діяльності та ресурсне забезпечення с.-г. підприємств.	<i>Підготовка до лекції</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).	20
<b>Тема 7</b> Людські ресурси та оплата праці в аграрних підприємствах	2/2	<b>Вміти</b> визначати грошову оцінку с.-г. угідь підприємства та загальну вартість його ресурсного потенціалу.	<i>Виконання та задача практичної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).	20
<b>Тема 8</b> Матеріально-технічне забезпечення та виробнича логістика аграрних підприємств	2/2	<b>Аналізувати</b> структуру ресурсного потенціалу підприємства.	<i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).	20
<b>Тема 9</b> Інноваційна діяльність аграрних підприємств та оцінювання її ефективності	2/2	<b>Розрізняти</b> показники, які характеризують ефективність використання машино-тракторного парку та автомобільного парку.	<i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn)	20
<b>Тема 10</b> Ресурсне забезпечення аграрних підприємств	2/2	<b>Аналізувати</b> рівень інноваційної діяльності в аграрних підприємствах.		
<b>Модуль 7. Економіка галузей рослинництва та тваринництва</b>				<b>100</b>
<b>Тема 11</b> Економіка галузей рослинництва	3/3	<b>Знати</b> економіку галузей рослинництва та тваринництва.	<i>Підготовка до лекції</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).	25
<b>Тема 12</b> Економіка галузей тваринництва	3/3	<b>Вміти</b> визначати показники економічної ефективності конкретного виду продукції в рослинництві та тваринництві. <b>Аналізувати</b> вплив факторів на собівартість та прибуток продукції. <b>Розрізняти</b> технічні, олійні, зернові культури. <b>Застосовувати</b> знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків	<i>Виконання та задача практичної роботи</i> (в мет. рекомендаціях та самостійно). <i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в мет. рекомендаціях та eLearn). <i>Підготовка та написання модульної</i>	25

		та написанні курсової роботи.	контрольної роботи (тестова - в eLearn)	
<b>Тема 13.</b> Ринок сільськогосподарської продукції	2/2	<b>Знати</b> види ринків сільськогосподарської продукції. <b>Вміти</b> порівнювати показники економічної ефективності конкретного виду продукції в рослинництві та тваринництві на різних ринках. <b>Аналізувати</b> ціни на сільськогосподарську продукцію на різних ринках. <b>Розрізняти</b> види ринків. <b>Застосовувати</b> знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків та написанні курсової роботи.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання та здача практичної роботи</i> (в мет. рекомендаціях та самостійно). <i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в мет. рекомендаціях та eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn)	25
<b>Тема 14.</b> Забезпечення конкурентоспроможності продукції аграрних підприємств	2/2	<b>Знати</b> суть конкурентоспроможності продукції. <b>Вміти</b> визначати показники якості на конкурентоспроможності продукції. <b>Аналізувати</b> показники якості аграрної продукції. <b>Розрізняти</b> методи оцінки конкурентоспроможності продукції. <b>Застосовувати</b> знання та вміння при проведенні індивідуальних розрахунків та написанні курсової роботи.	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn). <i>Виконання та здача практичної роботи</i> (в мет. рекомендаціях та самостійно). <i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в мет. рекомендаціях та eLearn). <i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn)	25
<b>Всього за семестр</b>	<b>30/30</b>			<b>70</b>
<b>Екзамен</b>				<b>30</b>
<b>Всього за курс</b>				<b>100</b>

#### ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<b>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</b>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<b>Політика щодо академічної доброчесності:</b>	Списування під час контрольних модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
<b>Політика щодо відвідування:</b>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, самоізоляція) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

#### ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. L. Stepasyuk, N. Sulima. Economics of enterprise. Textbook. К. «СР «Компринт»», 2021. 349 р.
2. О.О. Чередніченко, Т.В. Мірзоєва, Л.М. Степасюк, О.А. Томашевська. Економіка розвитку. Навчальний посібник. Київ: Компринт, 2022. 405 с.
3. С.М. Рогач, Т.А. Гуцул, Л.М. Степасюк, О.В. Величко, Н.М. Суліма. Економіка підприємства. К.: «ЦП «КОМПРИНТ». 2018.
4. Економіка аграрних підприємств. Рогач С.М., Степасюк Л.М., Мірзоєва Т.В., Томашевська О.А. К.: «ЦП «КОМПРИНТ». 2019. 480 с.
5. Суліма Н.М., Степасюк Л.М., Величко О.В. Економіка і фінанси підприємства: Підручник, друге перевидання. К. «ЦП»КОМПРИНТ». 2020. 497с.
6. Економіка підприємства: підручник. під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
7. Соломіна Г.В. Економіка підприємства: практикум. Дніпро: Видавець Біла К. О., 2020. 142 с.